

פרשת "בְּהַר"

פרשת השבוע – הצעה לשיחת מפקד

פרשת השבוע היא קטע מתוך חמשת חומשי התורה הנקרא בכל שבת (וראשיתו נקרא גם בימי שני וחמישי), במטרה להשלים מחזור קריאה שנתי של התורה כולה המתחיל לאחר שמחת תורה. השבת נקרא את פרשת "בְּהַר", הפרשה התשיעית בספר וַיִּקְרָא (פרק כ"ה פסוק א' – פרק כ"ו פסוק ב').

פרשתנו עוסקת במגוון נושאים: האיסור להונות במקח וממכר, האיסור לרדות בפרך מי שנזקק למכור עצמו כעבד, מצוות שנת השמיטה ועוד. בפרשה גם מופיע ציווי הנוגע להושטת סיוע עבור מי שהתחיל לרדת מנכסיו: **"וְכִי יִמֹךְ אַחִיךָ וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ, וְהִחֲזַקְתָּ בּוֹ גֵר וְתוֹשֵׁב וְחֵי עִמָּךְ. אַל תִּקַּח מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית וְיָרַאת מֶ-לֵהֲיִךְ, וְחֵי אַחִיךָ עִמָּךְ."** (ויקרא פרק כ"ה פסוק ל"ו) לפי האמור בפסוק, כאשר אחד מאיתנו מתחיל להתמוטט כלכלית אסור לנצל את המצב בשביל להלוות לו בריבית. הפוך - אנו מצויים לתמוך בו ולהעמידו חזרה על רגליו.

רש"י (רבי שלמה יצחקי, מגדולי פרשני המקרא) מסביר שהפסוק לא רק מצווה על סיוע לחבר שנקלע לקושי כלכלי, אלא גם מדגיש מתי מצופה מאיתנו עלינו להושיט יד לעזרה: **"וְהִחֲזַקְתָּ בּוֹ - אַל תִּנְיַחְהוּ שְׂיָרֵד וְיִפֹּל וְיִהְיֶה קֶשֶׁה לְהִקְיָמוֹ, אֲלֵא חֲזַקְהוּ מְשַׁעַת מוֹטַת הַיָּד. לְמָה זֶה דוֹמָה? לְמִשְׁאֵי (=מִשָּׂא) שֶׁעַל הַחֲמוֹר, עוֹדְהוּ עַל הַחֲמוֹר אֶחָד (כלומר, אדם אחד) תּוֹפֵס בּוֹ וּמַעֲמִידוֹ, נֶפֶל לְאָרֶץ, חֲמִשָּׁה (אפילו חמישה אנשים) אֵין מַעֲמִידִין אוֹתוֹ:"** רש"י מדגיש כי ברגע שהעניינים מתחילים להסתבך – זה הזמן בו העזרה תהיה הכי משמעותית. אם נמתין עם הסיוע עד לאחר שהחבר כבר ישקע בצרתו- יהיה קשה הרבה יותר להעמידו ולהחזירו אל התלם.

קל לזהות אדם שכבר שקע בבעיה, זה ניכר לעין כל ואין ספקות בנוגע לקושי והצורך שלו בעזרה לחזור ולקום. אך בשלב זה - העליה חזרה למסלול למי שלגמרי איבד את הדרך קשה ומורכבת יותר. מוטב כי אם אנחנו רוצים לסייע - שנפקח עינינו ונהייה רגישים לזהות את "שְׁעַת מוֹטַת הַיָּד" של חברינו, אותו הרגע בו מבחוץ הכל נראה כשורה אבל למעשה משהו נכבה מבפנים. אם נושיט יד כבר שם - נוכל אולי לסייע לפני שחברנו יגיע לנקודה ממנה כבר יהיה יותר קשה להתרומם.

כבר למעלה משבעה חודשים שאנו במלחמה נחושה באויב, בגזרות השונות, בהגנה ובהתקפה. המלחמה, מעצם טבעה, דורשת איתנו מאמץ אינטנסיבי ודריכות גבוהה ומשפיעה באופן כזה או אחר על רבים. דווקא בשל כך, חובה עלינו להיות ערים ורגישים ולתמוך בכל הכוח בחברינו ליחידה. התמיכה משתנה מיחידה ליחידה ומאדם לאדם. יש שזקוק להדרכה, אחר צריך מילה טובה ויש מי שמבקש רק אוזן קשבת. בשעה גדולה זו של התגייסותנו להגשמת ייעודנו – ישנה חשיבות גדולה לרעות, לחברות ולערבות ההדדית בינינו.

"ואהבת לרעך כמוך" – זה יותר ממצוות החוק [...] לא די בהימנעות מפגיעה בזכויות הזולת. יחסי אדם צריכים להיות בנויים על שותפות גורל, על עזרה הדדית, על זיקת-גומלין, על חברות של שווים, על אהבת-הבריות. רק על יסוד הצו "ואהבת לרעך כמוך" תיכון מדינת-ישראל הנאמנה ליעוד האנושי הגדול של היהדות".

(דוד בן גוריון "מהפכת הרוח")

שבת שלום!